

**Opinia Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji dla Rady „Europejska przyszłość dla Kosowa”**

(2006/C 115/11)

KOMITET REGIONÓW,

**uwzględniając** komunikat Komisji dla Rady w sprawie *Europejskiej przyszłości dla Kosowa* (COM(2005) 156 końcowy),

**uwzględniając** decyzję Komisji Europejskiej z dnia 11 maja 2005 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie zgodnie z art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

**uwzględniając** decyzję Prezydium z dnia 12 kwietnia 2005 r. powierzającą Komisji ds. Stosunków Zewnętrznych sporządzenie opinii w tej sprawie,

**uwzględniając** konkluzje Prezydencji Rady Europejskiej odbytej w Brukseli w dniach 16 — 17 czerwca 2005 r.,

**uwzględniając** konkluzje Prezydencji Rady Europejskiej odbytej w Salonikach w dniach 19 — 20 czerwca 2003 r.,

**uwzględniając** decyzję Rady z dnia 14 czerwca 2004 r. w sprawie zasad, priorytetów i warunków zawartych w Partnerstwie Europejskim z Serbią i Czarnogórą, w tym z Kosowem,

**uwzględniając** raport w sprawie przygotowania Serbii i Czarnogóry do negocjacji Układu o Stabilizacji i Stowarzyszenia z Unią Europejską (SEC(2005) 478 wersja ostateczna),

**uwzględniając** opinię Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy w sprawie bieżącej sytuacji w Kosowie, przyjętą 3 czerwca 2005 r. (dok. 10572, sprawozdawca: Marianne Tritz),

**uwzględniając** raport Sekretarza Generalnego w sprawie Tymczasowej Misji Administracyjnej Narodów Zjednoczonych w Kosowie z dnia 23 maja 2005 r. (dok. 05-33918),

**uwzględniając** rezolucję Rady Bezpieczeństwa Narodów Zjednoczonych 1244 (1999) z dnia 10 czerwca 1999 r.,

**uwzględniając** umowę o współpracy między Komitetem Regionów a Kongresem Władz Lokalnych i Regionalnych Rady Europy z dnia 13 kwietnia 2005 r., CdR 62/2005,

**uwzględniając** swoją opinię w sprawie Roli organów lokalnych i regionalnych Unii Europejskiej w procesie konsolidacji demokratycznej na Bałkanach Zachodnich — CdR 101/2003 fin <sup>(1)</sup>,

**uwzględniając** konkluzje przyjęte przez uczestników konferencji odbytej w Prisztinie 22 czerwca 2005 r. (deklaracja z Prisztiny), CdR 145/2005 fin,

**uwzględniając** swój projekt opinii (CdR 143/2005 rev 2) przyjęty w dniu 15 września 2005 r. przez swoją Komisję ds. Stosunków Zewnętrznych (sprawozdawca: **Tomaž ŠTEBE**, burmistrz Gminy Mengeš (SI/EPP)),

**pragnąc** przedstawić poglądy na temat europejskiej przyszłości dla Kosowa widzianej z perspektywy lokalnej i regionalnej,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. Konkluzje Prezydencji Rady Europejskiej odbytej w Salonikach w dniach 19 — 20 czerwca 2003 r. nadały całemu regionowi zachodnich Bałkanów europejskie perspektywy na przyszłość. Perspektywy te podkreślono ponownie w konkluzjach Prezydencji Rady Europejskiej odbytej w Brukseli w dniach 16 — 17 czerwca 2005 r.
2. Wszystkie kraje zachodnich Bałkanów, jak również Kosowo, przechodzą obecnie pozytywne zmiany nastawienia, w tym nastawienia wobec Międzynarodowego Trybunału Karnego dla byłej Jugosławii (ang. ICTY). Zmiany te stanowią ważny krok w kierunku ich ostatecznej integracji z Unią Europejską. Nadal jednak potrzeba dalszych znaczących postępów.

<sup>(1)</sup> Dz.U C 73 z 23.3.2004, str. 1.

3. Co do Kosowa, ludzie okazali pokojową powściągliwość po rezygnacji byłego premiera Haradinaja, zaś rządzący wykazali się polityczną dojrzałością, dokonując płynnego przejścia do nowego rządu Kosowa, kierowanego przez premiera Kosumiego. Towarzyszyło temu ponowione zobowiązanie do realizacji programu poprzedniego rządu, zogniskowanego na wdrażaniu standardów ONZ-u.
4. Rząd Kosowa przyjął dokument „Reforma samorządu lokalnego — program roboczy 2005” w dniu 22 lutego 2005 r. Reforma ma na celu ulepszenie usług na szczeblu lokalnym, żeby (a) zapewnić zrównoważone rządy i warunki życia dla wszystkich ludzi w Kosowie; (b) włączenie wszystkich społeczności w demokratyczne struktury Kosowa; (c) utworzenie i umocnienie funkcjonujących instytucji demokratycznych w Kosowie, jak tego wymagają standardy.
5. Kontynuowane są działania zmierzające do gospodarczej integracji Kosowa z regionem. Te podejmowane stale wysiłki mają na celu podjęcie problemu wciąż trudnej sytuacji ekonomicznej w Kosowie, w tym niskiego poziomu dochodów, wysokiego bezrobocia i ogromnych braków w infrastrukturze. Istnieje pilna potrzeba stworzenia ram prawnych jasno określających prawa własności.
6. Trwający właśnie ambitny i kompleksowy przegląd implementacji standardów powinien zainicjować realistyczny proces prowadzący do ustalenia przyszłego statusu Kosowa. Silne, autonomiczne i wieloetniczne samorządy lokalne i regionalne są warunkiem długotrwałego pokoju i dobrobytu Kosowa oraz kluczowym elementem wszelkich wynegocjowanych umów na temat przyszłego statusu Kosowa.
7. W końcowej deklaracji konferencji na temat roli lokalnych i regionalnych samorządów UE w procesie konsolidacji demokracji w regionie zachodnich Bałkanów, zorganizowanej wspólnie z Komitetem Regionów, Komisją Europejską, Kongresem Władz Lokalnych i Regionalnych Rady Europy i Paktem Stabilności dla Europy Południowo-Wschodniej w Prisztinie 22 czerwca 2005 r., podkreśla się, że gdyby w przyszłości mieszkańcy Kosowa mieli zostać członkami Unii Europejskiej, żywotne znaczenie miałoby wprowadzenie decentralizacji i demokracji uczestniczącej, która w pełni respektowałaby demokratyczne wartości i prawa mniejszości,

**na 62. sesji plenarnej w dniach 16 — 17 listopada 2005 r. (posiedzenie z dnia 16 listopada) przyjął następującą opinię:**

## 1. Stanowisko Komitetu Regionów

### Komitet Regionów

1.1 **przyjmuje z zadowoleniem** niniejszy raport oraz wnioski przedstawione przez Komisję w komunikacie „Europejska przyszłość dla Kosowa” (COM (2005) 156 wersja ostateczna), w których ukazane są ramy zakończenia obecnego impasu odnośnie rozwoju społeczeństwa wieloetnicznego w Kosowie, na rzecz umożliwienia jego uczestnictwa w kontekście pokoju i dobrobytu w regionie;

1.2 **przyjmuje z zadowoleniem** raport w sprawie przygotowania Serbii i Czarnogóry do negocjacji Układu o Stabilizacji i Stowarzyszeniu z Unią Europejską (SEC(2005) 478 wersja ostateczna), który kończy się pozytywnym zaleceniem w kwestii rozpoczęcia negocjacji nad stabilizacją i stowarzyszeniem, pod warunkiem że Serbia i Czarnogóra będą stale kontynuować przygotowania;

1.3 **przyjmuje z zadowoleniem** konkluzje Prezydencji Rady Europejskiej odbytej w Brukseli w dniach 16 — 17 czerwca 2005 r. i załączoną deklarację w sprawie Kosowa, w których podkreśla się, że wynik kompleksowego przeglądu sytuacji w Kosowie nie był przesądzony: szczególne znaczenie mają wdrażanie standardów, zwłaszcza tych określonych jako priorytetowe, i proces decentralizacji;

1.4 **uważa**, że władze lokalne i regionalne Kosowa i Unii Europejskiej powinny pomagać w realizacji wyzwania, którym jest europejska przyszłość dla Kosowa;

1.5 **przyjmuje z zadowoleniem** zaangażowanie Komisji polegające na skoncentrowaniu się na specyficznej sytuacji i szczególnych potrzebach Kosowa, tak aby kraj ten mógł dokonać postępu w procesie stabilizacji i stowarzyszenia;

1.6 **przyjmuje z zadowoleniem** aktywne położenie akcentu na rozwój i potrzebę reform w Kosowie wraz ze zobowiązaniem do uruchomienia środków Komisji na rzecz przyspieszenia wspomnianego rozwoju i reform;

1.7 **popiera** propozycję Komisji Europejskiej zbadania nowych możliwości w celu zapewnienia, iż Kosowo będzie mogło w pełni korzystać ze wszystkich odpowiednich instrumentów Unii Europejskiej;

1.8 **przywiązuje** najwyższą wagę do dialogu politycznego między społecznościami Kosowa oraz między władzami w Belgradzie i Prisztinie jako jedyne go sposobu osiągnięcia owej większej stabilności, która jest warunkiem wstępnym integracji całego regionu zachodnich Bałkanów z Unią Europejską;

1.9 **przyjmuje z zadowoleniem** wstępne wysiłki Tymczasowych Instytucji Autonomicznych Kosowa (PISG) zmierzające do reformy samorządu lokalnego w Kosowie;

1.10 **przypomina**, że decentralizacji musi towarzyszyć autentyczne przekazanie kompetencji, a zwłaszcza zasobów finansowych i własności współmiernie do nowych obowiązków powierzonych władzom lokalnym i regionalnym;

1.11 **popiera** żywotną rolę, jaką odgrywają stowarzyszenia władz lokalnych i regionalnych, przedstawiając wspólne opinie władz lokalnych i regionalnych rządowi oraz stanowiąc kluczowe instrumenty wspierania potencjału działania poprzez polityków szczebla lokalnego i regionalnego;

1.12 **popiera** zaangażowanie Komisji w konsultacje wysokiego szczebla z udziałem głównych podmiotów międzynarodowych na rzecz ustanowienia skoordynowanej polityki wobec Kosowa i **przyjmuje z zadowoleniem** decyzję o przeprowadzeniu kompleksowego przeglądu postępów dokonanych w procesie wdrażania standardów dla Kosowa;

## 2. Zalecenia Komitetu Regionów

### Komitet Regionów

2.1 **wzywa** Komisję do czynnego zaangażowania lokalnych samorządów Kosowa w zadanie wdrażania reform politycznych, społecznych i gospodarczych na najniższym szczeblu z pełnym poszanowaniem zasad pomocniczości, proporcjonalności i dobrego zarządzania;

2.2 **zaleca** Komisji promowanie i wspieranie — w ścisłej współpracy z samorządami lokalnymi — kampanii informacyjnych w celu informowania obywateli UE o stosunkach z Kosowem oraz informowania obywateli Kosowa o wartościach UE;

2.3 **zaleca** Komisji wspieranie — w ścisłej współpracy z samorządami lokalnymi — wymiany i programów twinningowych, które pomogą w zwiększeniu wzajemnego zrozumienia między obywatelami a administracją UE i Kosowa oraz we wzmocnieniu potencjału administracyjnego na szczeblu lokalnym i regionalnym;

2.4 **zaleca** Komisji, by udzielając pomocy na rzecz budowania ram instytucjonalnych, poświęcała szczególną uwagę potencjałowi samorządów lokalnych, w szczególności w celu wsparcia wdrażania prawa i poprawy komunikacji i współpracy między rządem centralnym a samorządem lokalnym;

2.5 **wzywa** do podjęcia wysiłku współpracy i wymiany doświadczeń i najlepszych praktyk zdobytych w ramach polityki przedakcesyjnej, wdrażanej wraz z samorządami lokalnymi i regionalnymi Państw Członkowskich UE, państw kandydatkich i krajów zachodnich Bałkanów;

2.6 **podkreśla**, że jedną z dróg rozwinięcia zaufania publicznego i stabilności w Kosowie i w regionie zachodnich

Bałkanów jest współpraca transgraniczna między władzami lokalnymi i regionalnymi;

2.7 **zachęca** wszystkich odpowiedzialnych za wdrażanie standardów, szczególnie Tymczasowe Instytucje Autonomiczne Kosowa (PISG), do kontynuowania implementacji reformy samorządu lokalnego na całym terytorium Kosowa oraz do pomagania samorządom lokalnym w Kosowie w dostosowywaniu się do Europejskiej karty samorządu lokalnego, zwłaszcza poprzez zapewnienie samorządom lokalnym w Kosowie finansów, terenów i zasobów ludzkich niezbędnych do pełnienia przez nie obowiązków w dziedzinie społecznej i gospodarczej;

2.8 **przypomina** wszystkim odpowiedzialnym za wdrażanie standardów, szczególnie Tymczasowym Instytucjom Autonomicznym Kosowa (PISG), że zachowanie i promowanie dialektów regionalnych i języków mniejszości oraz dziedzictwa kulturalnego wszystkich społeczności jest kluczowym czynnikiem osiągnięcia tolerancji i wzajemnego zrozumienia w pluralistycznym, wieloetnicznym i wielokulturowym Kosowie;

2.9 **zachęca** wszystkich odpowiedzialnych za wdrażanie standardów, szczególnie Tymczasowe Instytucje Autonomiczne Kosowa (PISG), by ułatwiali uczestnictwo osób ze wszystkich grup etnicznych i społeczności w procesie decyzyjnym, zwłaszcza na szczeblu samorządów lokalnych i miejskich, i **podkreśla**, że wieloetniczne samorządy miejskie są kluczowym elementem procesu stabilizacji i pojednania w Kosowie;

2.10 **zaleca** wszystkim odpowiedzialnym za wdrażanie standardów, szczególnie Tymczasowym Instytucjom Autonomicznym Kosowa (PISG), by zdwoili wysiłki mające na celu osiągnięcie konkretnych pilnych rezultatów, szczególnie jeśli chodzi o powrót uchodźców, powrót wysiedlonych i swobodę przemieszczania się dla wszystkich społeczności;

2.11 **prosi** wszystkich odpowiedzialnych za wdrażanie standardów, szczególnie Tymczasowe Instytucje Autonomiczne Kosowa (PISG), o poczynienie kroków we współpracy z UE i instytucjami międzynarodowymi, by spojrzeć w przyszłość po wdrożeniu standardów i przygotować się na implementację prawodawstwa UE, w tym także na szczeblu lokalnym;

2.12 **zaleca** ścisłą współpracę z Kongresem Władz Lokalnych i Regionalnych Europy oraz wspieranie szerszego uczestnictwa samorządów Kosowa w europejskim procesie demokratycznym;

2.13 **zaleca** w kontekście perspektyw finansowych 2007 — 2013 przyznanie wystarczającego wsparcia finansowego dla Kosowa.

Bruksela, 16 listopada 2005 r.

Przewodniczący  
Komitetu Regionów  
Peter STRAUB